

Veldlessen op de Landtong van Rozenburg

Verslag 2010

Inleiding – Tien jaar veldlessen!

In het voorjaar van 2000 is gestart met het geven van veldlessen op de Landtong van Rozenburg aan de groepen 7 en 8 van basisscholen uit de directe omgeving. Dit is dus het tiende jaar dat er veldlessen op de Landtong worden uitgevoerd!

In al die jaren hebben meer dan 7500 kinderen en ruim 2000 van hun begeleiders, bestaande uit ouders, opa's en stagiairs, kennis kunnen maken met bijzondere natuur dichtbij hun huis. Ze hebben het gebied kunnen zien ontwikkelen en uitbreiden, en de veldlessen zien veranderen.

Want waar de natuur haar gaan mag gaan en natuurlijke schakels worden ingezet, nemen de natuurlijke processen het beheer over. Hierdoor ontstaat spectaculaire natuur waar volop van genoten kan worden. Aan het gebied is een stuk toegevoegd waarna een kudde Konikpaarden is losgelaten. Zij geven een nieuwe impuls geven aan de natuurlijke processen en maken een bezoek aan het terrein nog aantrekkelijker.

De veldlessen zijn met het gebied mee gegroeid en ontwikkeld. De presentaties in de klas worden regelmatig aangepast. Op deze manier worden de leerlingen goed op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. De veldlesmaterialen zijn in de loop der jaren ook uitgebreid. Er zijn schepnetjes, vliedernetjes en loepnetjes toegevoegd. De kinderen kunnen nu niet alleen de kleine dieren beter ontdekken maar ook de bijzondere onderwaterwereld van de Landtong. Dit jaar zijn tijdens de veldlessen enkele zeer bijzondere vondsten gedaan. Verderop in dit verslag wordt hier meer over geschreven..

Natuureducatie anno 2010 op de Landtong is nog steeds erg in trek. Er is inmiddels een grote groep leerkrachten die ieder jaar verheugd reageert op de uitnodiging. Net als vorig jaar zijn er weer nieuwe scholen uitgenodigd die zeer enthousiast zijn over het veldlesprogramma. Verderop in dit verslag kunt u zien hoeveel scholen hebben deelgenomen en uit welke plaatsen zij naar de Landtong zijn gekomen.

Foto: De onderzoeker. Met verrekijker, loepje, insectenzuiger, terrariumbakje en zakje.

Belevenissen

Het spelenderwijs ontdekken, het niet verplicht zijn om iets te moeten maken maar zelf opdrachten te mogen kiezen, het gebruiken van spannende en onbekende materialen zoals de insectenzuiger en verrekijker, dat zijn dingen die de kinderen bij ieder bezoek aan de Landtong ontzettend leuk vinden. Ze ontdekken allerlei nieuwe dingen en zijn vrij om te gaan en staan (of vallen) waar ze willen, mits de begeleider het goed vindt. Als ze dan klaar zijn met hun opdracht komen ze vaak teruggerend (gewoon lopen gaat dan te langzaam) om hun vondsten te laten zien of te vertellen wat ze hebben meegemaakt of gezien. Een veldles op de Landtong van Rozenburg is een belevenis die de kinderen niet snel zullen vergeten. Die belevenissen nemen ze mee naar school en naar huis, om daar door te vertellen.

Uitspraken

Van kinderen: "Het lijkt hier wel een paradijs!" "Ik zou hier wel willen wonen!" "Ik zou hier wel willen kamperen!" "Waterdiertjes zoeken vond ik het leukst." Ik vond poeponderzoek het leukst." Mag je hier met je hond wandelen?" "Ik ga in het weekend met mijn ouders hier naartoe!"

Van ouders: 'Ik heb nooit geweten dat dit hier is, het is schitterend!' "Ik heb vaak langs de Nieuwe Waterweg gefietst maar had dit nog nooit gezien."

Van leerkrachten: "Ik wil in het voorjaar graag nog een keer komen!"

foto boven: gewoon genieten

Herbeleven

In dit digitale tijdperk worden tijdens de buitenlessen vaak foto's gemaakt die makkelijk zijn door te sturen. Omdat de kinderen zich in groepjes over de Landtong verspreiden is het erg leuk om via foto's terug te zien wat ze hebben meegemaakt. Leerkrachten en soms ouders sturen die vervolgens door. Daar zijn we erg blij mee. Die foto's kunnen dan bijvoorbeeld in de voorbereidende presentatie op school worden gebruikt, of in dit verslag. Maar het is tegenwoordig ook heel handig om filmpjes te maken en vervolgens op internet te plaatsen. Een aantal leerkrachten heeft dit gedaan. Via onderstaande links kunt u 2 filmpjes bekijken die tijdens een buitenles zijn gemaakt.

RKBS Aloysius: <http://ibs.aloysius2.nl/fotosfilmpjespagina>

PCB De Bongerd: <http://www.pcbdebongerd.nl/cms/fp/index.html> bij groep 8

Nieuwe materialen

Vorig jaar is de opdracht Waterdientjes toegevoegd. Hiervoor zijn 6 stevige schepnetten en 2 doorzichtige plastic emmertjes aangeschaft. Die opdracht is samen met de Kleine Beestjes opdracht het meest populair. Om de vangsten van beide opdrachten beter te kunnen bekijken is dit jaar een set van 12 loeppotjes aangeschaft. Deze hebben een loepje in de deksel en een tweede opklapbaar loepje voor extra vergroting. De bodem heeft een schaalverdeling zodat je de grootte van het diertje kunt bepalen. Dit is een fijne uitbreiding op de lesmaterialen waar de kinderen graag gebruik van maken.

Foto's boven: de loepotjes worden goed gebruikt! (zie ook de foto op de voorpagina)

Vervanging

Aan het begin van de veldlessen wordt altijd aan de kinderen gevraagd zorgvuldig met de materialen om te gaan. Behalve normale slijtage raakt er toch soms iets beschadigd of zelfs kwijt. Daarom worden er, indien nodig, tijdens het veldlesseizoen materialen vervangen. Aan het begin van het seizoen worden alle materialen geïnspecteerd op gebreken zodat de kinderen en de veldlesbegeleiders niet voor vervelende verrassingen komen te staan.

Foto boven: een gedeelte van de lesmaterialen

“Gevonden voorwerpen”

Veel van de bezoekende kinderen vinden het spannend om delen van dode dieren te vinden. Ze zijn dan ook heel blij en vaak trots als ze die tegenkomen en kunnen meenemen. Ook dit jaar zijn er weer leuke en bijzondere vondsten gedaan en meegenomen als dat kon. In dit fotoverslag ziet u enkele van die vondsten.

Over bovenstaande vondst schreef de beheerder: *“Ik vermoed dat dit om een verworpen veulen gaat. Als ik het zo snel inschat lijkt het beestje mij niet geheel volgroeid te zijn. Bovendien hebben 2 merries een zware winter achter de rug waarbij ze goed zijn afgefallen. Deze combinatie doet mij vermoeden dat een van deze merries dit veulen heeft verworpen. De geboortes van komend voorjaar zullen uitwijzen om welke merrie het precies gaat”.*

Foto boven: opgeplakte vondsten: veren en haren

Foto boven: gevonden kwal

Foto onder: dood konijn, werd later begraven

Foto onder: vleugels en pootjes

Kleine beestjes

De meeste kinderen vinden het erg leuk om deze opdracht te doen. Met behulp van een insectenzuiger, loepjes, een vlindernet, terrariumbakje, zoekkaart en loepspotje gaan ze op zoek. De kinderen komen vaak met bijzondere diertjes terug.

Foto boven: Gewone duizendpoot

Foto's boven v.l.n.r.: groene sabelsprinkhaan, salamander en bladwesplarve

Foto boven: Regenworm in insectenzuiger

foto boven: opdracht kleine beestjes maken

foto boven: speuren naar kleine beestjes

Waterdiertjes

Er wordt veelvuldig onderzoek gedaan naar het waterleven op de Landtong. Soms resulteert dat in natte sokken en glijpartijen maar vaak ook in heel bijzondere vondsten!

Foto rechts: laars leeggieten

foto's linksboven en -midden: staafwants

foto rechtsboven: libellenlarve

2 foto's boven: Onechte paardenbloedzuiger, voedt zich met wormen, slakken, insectenlarven en visjes.

foto boven: waterschorpioen

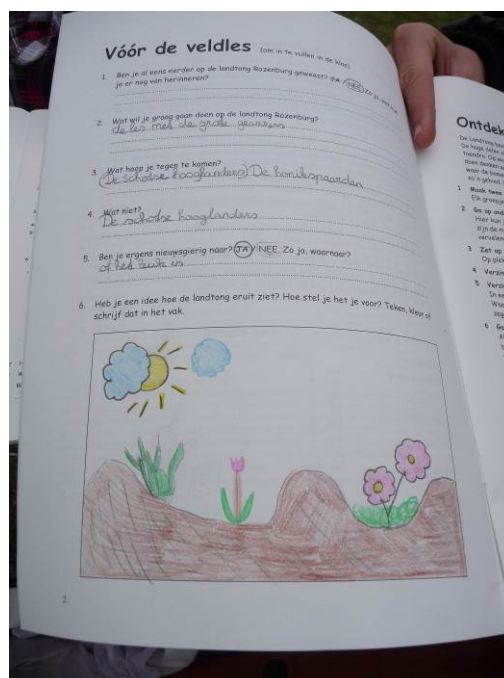
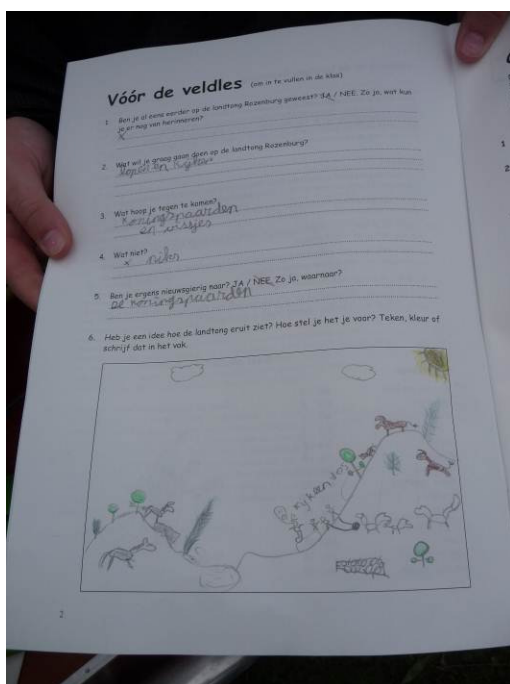
foto boven: allerlei formaten kikkers

Voorbereiding

In de nieuwe druk van het lesboekje is een opdracht opgenomen die al op school kan worden gedaan. Deze opdracht heet: "Vóór de veldles". Na de presentatie in de klas kunnen de kinderen hier invullen wat ze verwachten van de veldles, hoe ze denken dat het gebied er uitziet en wat ze bijvoorbeeld graag zouden willen tegenkomen of juist niet. Het is leuk te zien dat de kinderen hier inderdaad de tijd voor hebben gekregen en op deze manier alvast veel voorpret hebben.

Foto's boven en onder: lesboekjes met ingevulde opdracht "vóór de veldles"

Voldoende aanmeldingen

Omdat het vorig jaar niet lukte om voldoende aanmeldingen te krijgen, zijn dit jaar meer scholen benaderd en meer groepen ingepland. Er zijn extra scholen benaderd in Hoogvliet, Spijkenisse en Zuidland. In de onderstaande tabel ziet u uit welke plaatsen de deelnemende scholen kwamen.

Rozenburg*	Zuidland	Vierpolders
Maasland	Brielle	Schiedam
Heenvliet	Hoogvliet	Spijkenisse
Zwartewaal		

Tabel 1: plaatsen van de deelnemende scholen in 2010

** verzorgd voor kinderboerderij De Beestenboel*

In 2011 kunnen ook scholen uit Rockanje en Oostvoorne en nog meer scholen in Spijkenisse en Hoogvliet worden benaderd. Hierdoor is er een goed perspectief ontstaan voor 2011. Bovendien kan hiermee worden opgevangen dat een toenemend aantal scholen maar eens per twee jaar willen meedoen. Zij kiezen hiervoor vanwege combinatieklassen van groep 7 en 8.

Samenwerking

Niet alleen ARK is actief met veldlessen op de Landtong van Rozenburg. Kinderboerderij De Beestenboel op Rozenburg biedt buitenlessen aan voor de basisscholen in Rozenburg en het CNME Het Oranjetipje in Maassluis doet dat voor de basisscholen in Maassluis. Zij maken beiden gebruik van onze leskar en lesmaterialen. De kinderboerderij gebruikt ook onze boekjes en het CNME gebruikt ze als basis voor hun eigen boekjes. In 2010 zijn door ARK 4 lessen overgenomen van de kinderboerderij. Ook in 2011 zullen we nauw contact houden met het CNME en de kinderboerderij om er voor te zorgen dat alle scholen in de regio de kans krijgen om deel te nemen aan de veldlessen. Vanwege de nauwe samenwerking met deze organisaties staan hun aantallen ook in dit verslag zodat u een goed beeld krijgt van alle kinderen en begeleiders die met de buitenlessen de landtong hebben bezocht.

In de onderstaande tabel ziet u een overzicht van de samenwerkende organisaties en de aantallen leerlingen en begeleiders die zijn bereikt in 2010.

begeleid door	veldlessen	leerlingen	begeleiders
ARK	30*	643	180
Kinderboerderij Beestenboel Rozenburg	4	114	24
CNME Oranjetipje Maassluis	15	394	112
Totaal	49	1151	316

Tabel 2: aantallen bezoekers op de Landtong Rozenburg in 2010

** Waarvan 4 voor kinderboerderij De Beestenboel*

Toekomst

In dit technologietijdperk waar veel van het leren en communiceren met computers en telefoons gaat, is het ontdekken van de omgeving heel belangrijk. Op steeds minder plekken kunnen kinderen vrij en zonder risico's deze levenservaring opdoen. De landtong van Rozenburg is een plek waar dit wel kan en mag. Het enthousiasme van de kinderen, leerkrachten, en begeleiders zijn een stimulans en compliment voor dit project, al 10 jaar!

Uit naam van alle deelnemers van de veldlessen klinkt een welgemeend hartelijk bedankt en we zien allen uit naar hopelijk weer zo'n fantastisch jaar in 2011.